

La certesa que un partit islamista radical governaria Algèria, l'any 1992, va fer que el poder militar interrompés el procés electoral. Avui, la violència que generà aquell colp exigeix un gest per la pau.

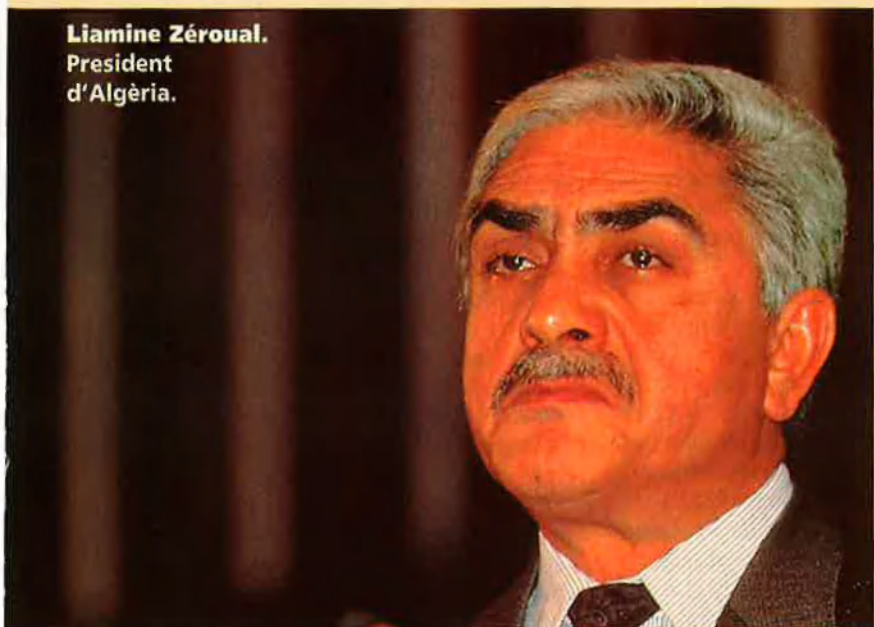
Abassi Madani.
Líder del FIS.

Algèria: ha arribat l'h

Liamine Zéroual.
President
d'Algèria.

ora del diàleg

El Govern algerià ha intensificat els contactes, en aquestes darreres setmanes, amb el Front Islàmic de Salvació (FIS) en un intent d'incorporar el moviment islamista a les eleccions presidencials previstes per a l'últim trimestre de l'any. Aquest diàleg, airejat per la premsa algeriana, és interpretat com un gest significatiu dels militars en el poder envers els islamistes, aixecats en armes des del 1992. Els contactes s'han sabut uns dies abans de la conferència nacional, convocada pel govern, en la qual s'ha de debatre el futur del país.

Segons el diari en llengua àrab *Al Hayat*, editat a Londres, el general Mohàmed Bechine, conseller del president algerià, Liamine Zéroual, s'ha reunit unes quantes vegades amb Abassi Madani, líder del FIS. En les entrevistes, Bechine hauria demanat a Madani que renunciés a la violència i que s'incorporés al procés electoral dissenyat pel govern. En canvi, Zéroual legalitzaria el FIS, encara que potser amb el nom canviat.

Als Països Baixos, el ministre algerià d'Afers Estrangers, Mohàmed Salah Dembri, també va insinuar que les activitats del FIS podrien ser autoritzades, si aquest acceptava les regles constitucionals i es pronunciava per la fi de la violència. Dembri feia un tomb per Europa per informar les diplomàcies de la Unió Europea sobre la marxa del procés electoral.

La Tribune, diari algerià que s'ha distingit per la seva independència, fou dels primers a informar sobre la represa del diàleg entre el govern i el FIS. Els contactes es van interrompre l'octubre de 1994.

Les negociacions han suscitat optimisme entre la majoria dels algerians que no donen suport ni als militars ni al FIS. No obstant això, els enfrontaments entre l'exèrcit i les forces especials antiterroristes, les temudes *ninja*, han continuat en gran part del país, com ho indiquen les escarides notes informatives divulgades per l'agència oficial APS.

Els atemptats tampoc no han minvat, especialment contra periodistes, dones, escoles, els funcionaris i policies. Fa una setmana va ser assassinat a Constantina Ahmed Takushet, amb què s'elevava a trenta-sis el nombre de periodistes morts per la violència, integrista o de la màfia polític-militar, des del principi de la guerra.

Compromís amb els militars. Tanmateix, els analistes de la política algeriana consideren que Madani no controla tot el FIS, i menys encara el seu apèndix, el Grup Islàmic Armat (GIA). Madani és qüestionat pel sector més radical del FIS i pels dirigents del GIA, que no volen sentir parlar de compromís amb els militars. Es diu, fins i tot, que

L'alumne preferit de l'FMI

La guerra ha paralytitzat les reformes econòmiques començades l'abril del 1994, sota el guiatge dels organismes internacionals de crèdit. Tanmateix, el Fons Monetari Internacional (FMI) i el Banc Mundial són força comprensius amb Algèria: li han renegociat el deute exterior i no la pressionen perquè apliqui el nou pla econòmic.

El tecnòcrates del Ministeri d'Economia argumenten que, en la situació actual, no es pot pas afrontar aquella part de les reformes que parla de privatitzar les empreses públiques. Hi ha un motiu fonamental: l'elevat cost social i polític de la mesura. Es calcula que si es privatitzaven les empreses estatals caldria acomiadar 200.000 treballadors, una xifra que la venir esgarriances, si tenim en compte que la taxa de desocupació ja supera el 30%. Endemés, els treballadors de l'estat són, en gran part, un dels pocs pilars socials del govern militar.

El creixement del 1994, de 0,3%, ha estat inferior al que havia previst l'FMI, del 3%. Encara que el país funcioni millor que no sembla des de l'exterior, depèn exclusivament de l'exportació d'hidrocarburs, un sector en el qual els atemptats han estat mínims. El dèficit del pressupost assolirà enguany el 8,3%, per causa de la importació de béns de consum —l'abastament ha millorat notablement— i de la compra d'armament i d'equipaments per a combatre la guerra. A. C.

han sorgit diferències entre Madani i el número dos del FIS, Ali Belhadj. Per això, el president Zéroual s'ha estimat més de dialogar amb el primer, més moderat.

El GIA ja ha fet saber, amb fulls volants llançats pels carrers de la capital, que no vol que Madani pacti amb el govern. En aquests fulls, el GIA amenaça de combatre el FIS, si aquest es decideix a integrar-se al nou procés electoral. Ja abans, el mateix diari *Al Hayat*, ben informat de la crisi algeriana, havia assegurat que Madani i Belhadj havien estat expulsats del moviment armat.

Sembla que donen suport a les negociacions els dos representants del FIS a l'estranger, Rabah Kébir, que viu a Alemanya, i Anwar Haddam, que s'està a Washington. Haddam és fonamental en el desenllaç de la crisi, perquè és escoltat al Departament d'Estat. Els nord-americans, a diferència dels europeus, han criticat des de sempre la interrupció del procés electoral, el gener del 1992, quan el FIS havia guanyat la primera tanda de les legislatives.

La diplomàcia nord-americana argumenta que manté excel·lents relacions amb governs islamistes. L'Aràbia Saudita, el principal aliat de Washington al golf Pèrsic, no sap què és això de la constitució: l'única llei permesa és l'Alcorà. Una opinió que no comparteixen els francesos, preocupats per la desestabilització del Magrib i l'extensió del fenomen islamista dins les seves fronteres. Per això, la política exterior francesa ha tingut com a prioritat de donar un suport condicionat als militars algerians, alhora que calmava els socis comunitaris que demanaven mà dura contra Alger.

La rebel·lió del GIA i d'una part del FIS contra Madani confirmaria les anàlisis d'alguns universitaris, que havien advertit ja del perill d'empresonar els líders del moviment islamista. Amb aquests a la presó, el govern es quedaria sense interlocutor vàlid, argumentaven els politòlegs.

Madani i Belhadj, que van sortir de la presó de Blida el setembre del 1994, estaven en arrest domiciliari fins fa poques setmanes. En una entrevista, el ministre de l'Interior, Abderrahman Meziane Sherif, assegurava que eren de nou a la presó, encara que no va dir quina ni des de quan. El lloc on tenen empresonats els dos líders del FIS és un dels secrets més ben guardats d'Algèria.

Les negociacions amb el FIS marquen un nou rumb del conflicte algerià, després de la signatura, el gener d'enguany, de la plataforma de Roma, o contracte nacional algerià, que estableix les bases del retorn a la democràcia; alhora, reconeix que el país és hereu de la revolta de l'any 1954 contra els francesos.

Atemptat del 30-1-95 comès pel GIA. La branca més incontrolada del FIS s'oposa a qualsevol pacte amb els militars que governen Algèria.

La plataforma de Roma. La plataforma de Roma fou rebutjada, de forma quasi històrica, pels militars i per una part de la societat algeriana. No obstant això, va ser el primer intent seriós de superar la crisi provocada per la interrupció del procés electoral, al 1992, i la insurgència armada conseguint dels islamistes.

Aquesta plataforma, o contracte nacional algerià, fou signat per vuit partits algerians, reunits per la comunitat catòlica de Sant'Egidio, que representaven el 85% dels vots de les eleccions de desembre del 1991. Entre els signants es destaquen el FIS, el Front de Forces Socialistes (FFS), d'Hocine Ait Ahmed, el Front d'Alliberament Nacional (FLN, ex-partit únic), representat a Roma pel seu secretari general, Abdelhamid Mehri, i el Moviment per la Democràcia a Algèria (MDA), que dirigeix Ahmed Ben Bella.

L'acord de Roma va polaritzar la societat algeriana. El govern i els militars van mobilitzar els seus adeptes —funcionaris, executius de les empreses públiques, ex-combatents— i una part de la societat laica, argumentant que el contracte nacional només beneficiava el FIS. Hi hagué manifestacions de contraris a la plataforma de Roma, alhora que la premsa pro-governamental i antiislamista (els diaris *El Watan* i *El Moudjahid*) escalfava l'ambient parlant d'un acord pervers i antidemocràtic.

Els partidaris de l'acord també es van moure, naturalment sense el suport de la premsa ni de l'aparell de l'estat. El FFS d'Ait Ahmed, amb força entre la intel·lectualitat laica, i els islamistes moderats asseguraven que Algèria es trobava en una situació crítica, en la qual no es podien malbaratar les oportunitats de posar fi a la violència.

La guerra ha dut a la mort 20.000 persones, segons les xifres més optimistes. No hi ha estadístiques oficials sobre les víctimes. Els diaris només publiquen la mort dels "terroris-

Manifestació del Front de Forces Socialistes. L'FFS va ser un dels vuit partits algerians que signaren, l'any 1992, l'acord de Roma per poder posar fi a la violència política.

tes", i és prohibit d'informar sobre la sort de les forces de seguretat. Això no obstant, sembla que el nombre de morts no baixa de 20.000, entre policies, islamistes i civils, molts d'ells executats sense judici. Aquest conflicte no coneix el respecte dels drets humans ni sap on són els límits de la crueltat: tant maten un jove sospitós de pertànyer al FIS com assassinen una dona que s'ha negat a dur el vel.

Segons els serveis de seguretat, durant l'any 1994 hi hagué 2.725 actes de sabotatge, entre els quals es destaquen 600 escoles incendiades pels islamistes. El GIA i l'altre moviment insurgent, l'Exèrcit Islàmic de Salvació (AIS), més radical, han amenaçat els mestres de les escoles que no compleixin una sèrie de normes —com la de separar els sexes a les aules o d'impedir la pràctica de l'esport a les noies.

Antoni Castel

Salmaia
Mania del Mar Bonet
NOU DISC A LA VENDA
CD • MC

AMB LA COL·LABORACIÓ DE
Departament de Cultura